

Doç. Dr. Ali Haydar YILDIRIM
Beyza AKA

Üstün KÖPRÜCÜ

**LİMİTED ŞİRKET ESAS SERMAYE PAYININ
MİRAS, EŞLER ARASI MAL REJİMİ VE
CEBRİ İCRA YOLUYLA İKTİSAP EDİLMESİ
(TTK M. 596)**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XVII
KONUNUN TAKDİMİ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

TTK M. 596 HÜKMÜ ÇERÇEVESİNDE LİMİTED ŞİRKET ESAS SERMAYE PAYININ KAZANILMASI HÂLLERİ

I. ÖN AÇIKLAMALAR	5
II. TTK M. 596 HÜKMÜNDE SAYILAN ÖZEL İKTİSAP HÂLLERİ...7	
A. Esas Sermaye Payının Miras Yoluyla İktisap Edilmesi.....7	
1. Ön Açıklamalar	7
2. Yasal Mirasçılarının Belirlenmesi.....8	
a. Ön Açıklamalar	8
b. Kan Hısımlarının Mirasçılığı.....9	
c. Evlatlık ve Evlatlığın Altsoyunun Mirasçılığı.....12	
d. Sağ Kalan Eşin Mirasçılığı	14
e. Devletin Mirasçılığı.....17	
3. İradi Mirasçılarının Belirlenmesi	18
a. İradi Mirasçının Vasiyetname veya Miras Sözleşmesi ile Atanmasının Mümkün Olması.....19	
b. Art Mirasçı ve Yedek Mirasçı Bakımından Hukuki Durum	20
c. Vasiyet (Belirli Mal Bırakma) Alacaklısı Bakımından Hukuki Durum	22

d. Ölüme Bağlı Tasarrufla Vakıf Kurulması	24
4. Mirasçılık Sıfatını Sona Erdiren Hâllerin Payın İktisabına Etkisi	24
a. Mirastan Çıkarma ve Feragatin Etkisi	24
b. Mirastan Yoksunluk ve Mirasın Reddinin Etkisi.....	27
5. Miras Hukuku Kaynaklı Uyuşmazlıkların Esas Sermaye Payının İntikaline Etkisi.....	32
a. Ölüme Bağlı Tasarrufun İptalinin Payın İktisabına Etkisi..	32
b. Tenkis ve İtiraz Davasının Payın İktisabına Etkisi	33
c. (Muris) Muvazaaya Dayalı Davanın Esas Sermaye Payının İktisabına Etkisi.....	41
d. Mirasta Denkleştirmenin Payın İktisabına Etkisi	44
6. Mirasçılarının Belirlenmesi ve Miras Ortaklığının Esas Sermaye Payına Bağlı Hakları Kullanması.....	45
a. Mirasçılarının Belirlenmesi.....	45
b. Miras Ortaklığının Esas Sermaye Payına Bağlı Hakları Kullanması	53
aa. Miras Ortaklığının İradî Temsilci Ataması veya Tereke Temsilcisi Atanması.....	53
bb. Vasiyeti Yerine Getirme Görevlisi Atanması.....	56
cc. Resmî Tereke Yöneticisi Atanması.....	60
dd. Terekenin İflâs Hükümlerine Göre Tasfiyesi Hâlinde Tasfiye Memuru Atanması.....	63
B. Esas Sermaye Payının Eşler Arasındaki Mal Rejimleri Hükümleri Çerçevesinde İktisap Edilmesi.....	64
1. Ön Açıklamalar	64
2. Yasal Mal Rejimi Olan Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi Bakımından	65
3. Seçimlik Mal Rejimleri Bakımından	69
a. Mal Ayrılığı Rejimi Bakımından.....	69
b. Paylaşmalı Mal Ayrılığı Bakımından.....	70
c. Mal Ortaklığı Bakımından.....	72

4. Özellikli Bir Durum: Limited Şirket Esas Sermaye Payının Boşanma Protokolü Gereğince Geçışı	74
C. Esas Sermaye Payının Cebri İcra Yoluyla İktisap Edilmesi	76
1. Düzenlemenin Amacı.....	76
2. Cebri İcra Kapsamına Giren Hâller	77
a. Cüzi İcra Hâli	77
b. Külli İcra Hâli	82
c. Rehnin Paraya Çevrilmesi Hâli.....	83
d. Özellik Arz Eden Hâller	87
3. Cebri İcra Kapsamına Girmeyen Hâl: Hukuki İşleme Dayalı Devir Borcunun Mahkeme Kararıyla İcrası	89
III. TTK M. 596 HÜKMÜNDEKİ SAYIMIN SINIRLI (TAHDİDİ) OLMAMASI	90
A. Ön Açıklamalar.....	90
B. TTK m. 596'nın Kapsamı Bakımından Özellik Arz Eden Durumlar	92
1. Esas Sermaye Payının Miras Paylaşımı Yoluyla İktisap Edilmesi.....	92
a. Miras Paylaşımının Özel İktisap Hâlleri Arasında Olup Olmadığının Ortaya Konulması	92
b. Mirasın Paylaşılması Hâlinde Esas Sermaye Payının Geçışı	95
aa. Ön Açıklamalar	95
bb. Tam Paylaşma ve Kısmi Paylaşma Hâlinde Esas Sermaye Payının Geçışı.....	98
cc. Miras Paylaşımının Yolları	100
aaa. Anlaşma Yoluyla Paylaşma	100
aaaa. Paylaşma Sözleşmesi Yapılması Suretiyle Paylaşma.....	101
bbbb. Elden/Fiili Paylaşma Suretiyle Paylaşım Yapılması	103
cccc. Miras Payının Devri	104
bbb.Mahkeme Kararıyla Paylaşma.....	108

dd. Mirasın Paylaşılmasında Özellik Taşıyan Hâllerin	
Esas Sermaye Payının Geçişine Etkisi	110
aaa. Paylaştırma Kuralı Getirilmesi.....	110
bbb.Esas Sermaye Payının Değerinde Önemli	
Ölçüde Azalma Olmaksızın Bölünememesi	
veya Bütünlük Oluşturan Eşya Olarak Kabul	
Edilmesi.....	112
ccc. Esas Sermaye Payının Bölünmeden Ehil	
Mirasçıya Özgülenip Özgülenmeyeceği Sorunu	115
aaaa. Sorunun Ortaya Konulması	115
bbbb. İsviçre Hukukunda Durum.....	116
cccc. Ehil Mirasçıya Limited Şirket	
Paylarının Özgülenmesi Gerekliliği.....	118
ee. Mirasın Paylaşılmasının Esas Sermaye Payının	
Geçiş Bakımından Sonuçları.....	119
aaa. Ayıptan Sorumluluk.....	119
bbb.Sermaye Getirme Borcundan ve Ek Ödeme	
Yükümlülüğünden Sorumluluk.....	120
2. Esas Sermaye Payının Birleşme veya Bölünme Yoluyla	
İktisap Edilmesi	121
3. Esas Sermaye Payının Tasfiye Sonucu İktisap Edilmesi	124

İKİNCİ BÖLÜM

LİMİTED ŞİRKET ESAS SERMAYE PAYINA BAĞLI HAK VE BORÇLARIN GEÇİŞİ

I. HAKLARIN GEÇİŞ ANI	125
A. Sorunun Ortaya Konulması.....	125
B. Doktrindeki Görüşler ve Görüşümüz.....	126
II. HAK VE BORÇLARIN GEÇİŞİ BAKIMINDAN ÖZELLİK GÖSTEREN HÂLLER.....	132
A. Hakların Geçiş Bakımından Özellik Gösteren Hâller	132
1. Ortaksal Haklar Bakımından	132

a. Genel Kurula Katılma ve Oy Kullanma Hakkı.....	132
b. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı.....	134
c. Rüçhan ve Bedelsiz Payları İktisap Hakkı	137
d. Veto Hakkı ve Üstün Oy Hakkı	138
e. Opsiyon Hakları	141
2. Esas Sermaye Payını İktisap Eden Kişinin Pay Üzerinde Tasarrufta Bulunma Hakkı	143
3. Hakların Geçişinin Görülmekte Olan Davalara Etkisi	145
B. Borçların Geçışı Bakımından Özellik Gösteren Hâller	149
1. Sermaye Koyma Borcunun Geçışı.....	149
2. Ek Ödeme Yükümlülüğü ve Yan Edim Yükümlülüklerinin Geçışı	151
3. Bağlılık Yükümlülüğü ve Rekabet Yasağının Geçışı	155
III. PAYI İKTİSAP EDEN KİŞİNİN PAY DEFTERİNE KAYDEDİLMESİ VE TİCARET SİCİLİNE TESCİL EDİLMESİ .	156
A. Pay Defterine Kayıt.....	156
B. Ticaret Siciline Tescil	158

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ŞİRKETİN İKTİSAP KONUSU PAYLARI

SATIN ALMA HAKKI VE SATIN ALMA HAKKININ KULLANILMASI

I. SATIN ALMA HAKKINA İLİŞKİN TTK M. 596/2 HÜKMÜNÜN UYGULAMA ALANI.....	161
A. Ön Açıklamalar.....	161
B. TTK m. 596/2 Hükmünün Emredici Nitelikte Olmadığının Ortaya Konulması.....	163
C. Şirketin Satın Alma Hakkının Kullanılabilmesi İçin Şirket Sözleşmesinde Hüküm Bulunmasının Gerekmemesi	169
D. Limited Şirket Sözleşmesiyle Bağlam Düzeninin Değiştirilmesinin Şirketin Satın Alma Hakkına Etkisi.....	171

1. Bağlamın Kaldırılmasının Payın Geçişine Etkisi.....	171
a. Limited Şirket Sözleşmesiyle Bağlamın Tamamen Kaldırılması	171
b. Limited Şirket Sözleşmesiyle Bağlamın Kısmen Kaldırılması	173
2. Limited Şirket Sözleşmesinde Kaçış Klozu Öngörülmesi	177
3. Limited Şirket Sözleşmesinde Ek Ödeme ve Yan Edim Yükümlülüklerinin Öngörülmesi ile Sermayenin Tamamının Getirilmemiş Olması	180
E. Birleşme ve Bölünme Yoluyla İktisabın TTK m. 596/2 Hükümünün Kapsamı Dışında Olması.....	182
F. Şirket Sözleşmesiyle Opsiyon Hakkı Tanınmasının Şirketin Satın Alma Hakkı Üzerindeki Etkisi	185
1. Ön Açıklamalar.....	185
2. Alım Opsiyonu Tanınmasının Etkisi.....	186
3. Satım Opsiyonu Tanınmasının Etkisi.....	188
II. ŞİRKETİN PAYIN İKTİSAP EDİLDİĞİNİ ÖĞRENMESİ.....	188
A. Payı İktisap Eden Kişinin Şirkete Başvurması	188
B. Şirkete Başvuruda Bulunacak Kişi veya Kişiler	192
C. Başvurunun Şekli ve Gerekli Belgeler	195
III. ŞİRKETİN SATIN ALMA HAKKINI KULLANMASI.....	200
A. Satın Alma Hakkının Kullanılmasına Karar Vermeye Yetkili Organın Genel Kurul Olması ve Genel Kurulun Karar Alma Esasları.....	200
1. Genel Kurulun Yetkili Olması	200
2. Genel Kurulun Karar Alması Bakımından Özellik Arz Eden Durumlar.....	203
a. Karar Yetersayısı	203
b. Payı İktisap Edenin Oy Hakkına Sahip Olup Olmadığı Sorunu.....	205
B. Şirketin Satın Alma Hakkının Hukuki Niteliği.....	208
1. Sorunun Ortaya Konulması	208

2. Doktrindeki Görüşler.....	209
a. Öneri (İcap) Görüşü.....	209
b. Sözleşme Yapma Zorunluluğu Görüşü.....	210
c. Yenilik Doğuran Hak Görüşü	211
3. Görüşlerin Değerlendirilmesi ve Görüşümüz.....	214
C. Şirketin Satın Alma Hakkı Kendi Hesabına veya Ortak ya da Üçüncü Kişi Hesabına Kullanması	218
1. Şirketin Payları Kendi Hesabına Satın Alması.....	218
2. Şirketin Payları Başkası Hesabına Satın Alması	221
D. Şirketin Satın Alma Hakkını Kullanma Süresi, Şekli ve Sınırları .	224
1. Şirketin Satın Alma Hakkını Kullanma Süresi.....	224
2. Şirketin Satın Alma Hakkını Kullanmasında Uyulması Gereken Esaslar	226
3. Satın Alma Hakkının Muhatabı.....	228
4. Şirketin Satın Alma Hakkını Kullanmasının Sınırları	231
E. Şirketin Satın Alma Hakkını Kullanmasının Ortaksal Hak ve Borçlara Etkisi.....	234
IV. PAYIN DEĞERİNİN MAHKEME TARAFINDAN BELİRLENMESİ.....	235
A. Davanın Temel Şartı: Tarafların Payın Değeri Üzerinde Anlaşamamaları	235
B. Davanın Niteliği.....	237
C. Taraflar.....	238
D. Gerçek Değerin Belirlenmesi Esasları.....	240
1. Gerçek Değer Kavramı.....	240
2. Gerçek Değerin Tespiti Anı.....	241
3. Payın Gerçek Değerinin Belirlenmesi Aşamaları.....	242
a. Şirketin Değerinin Belirlenmesi	242
b. Payın Değerinin Belirlenmesi	244
E. Usul Hukuku Açısından Önem Taşıyan Hususlar	246
1. Görevli ve Yetkili Mahkeme	246

2. Arabulucuya Başvuru Zorunluluğu.....	247
3. Tahkim Yoluna Başvurulması	247
4. Davanın Terditli Olarak Açılması ve Davaların Birleştirilmesi	248
5. Davayı Sona Erdiren Taraf İşlemleri.....	250
6. Yargılama Giderleri	252
7. Kesin Hüküm ve Kesin Hükümün Etkisi.....	253
F. Satın Alma Hakkı Kullanıldıktan Sonra Gerçek Değerin Ödenmesi.....	254
KAYNAKÇA.....	257